

Наливайко Ігор Олегович
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
ННІ заочного навчання
та підвищення кваліфікації
здобувач вищої освіти*

**Науковий керівник:
Шевченко Сергій Олексійович**
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
завідувач кафедри управління та адміністрування,
доктор наук з державного управління, професор,
Заслужений працівник освіти України*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Курс України на інтеграцію до ЄС обумовлює його дедалі більше значення для наближення функціонування вітчизняних інститутів до діючих у ЄС стандартів та вимог. Серед іншого це стосується підходів до розуміння публічної служби, а також її значення у механізмі публічного адміністрування.

Єдина модель стандартів державної служби у країнах Європейського Союзу наразі є відсутньою, тому ведучи мову про принципи працевлаштування та проходження публічної служби державних службовців країн ЄС варто відштовхуватись від особливостей побудови державної служби у кожній окремій державі, яка досягала високого рівня ефективності роботи державного сектору й побудувала професійну і якісну державну службу [3].

Більш наближеною до України є державна служба у Польщі, яка є фактично урядовою адміністрацією, що працює при міністерських і центральних офісах на національному рівні та воєводських офісах на місцевому рівні. У Польщі розрізняють державних службовців і державних працівників. Державного працівника наймають за трудовим договором відповідно до принципів законодавства у сфері. Державного службовця призначають за трудовим договором відповідно до принципів законодавства у сфері. Усі позиції державної служби за рангом поділяються на старші та молодші [1].

Корисним для запозичення Україною також є досвід Франції. Там існує три публічні служби: 1) Державна служба (51%) – аналог в Україні: центральні органи виконавчої влади та їх територіальні органи, в тому числі освітні заклади; 2) Територіальна служба (30%) – аналогом в Україні слугують місцеві державні адміністрації та комунальні заклади; 3) Служба охорони здоров'я (19%) – аналогом в Україні виступає сфера охорони здоров'я [2, с.5].

До державних службовців у Франції належать чиновники, які працюють на посадах різних типів в установах центрального і місцевого рівнів (центральні та деконцентровані адміністрації). До особливостей інституту публічної служби Франції належить: наявність трьох видів публічної служби – державної, територіальної, служби охорони здоров'я; конкурсна система відбору публічних службовців; поділ публічних посад службовців на категорії, корпуси та ешелони.

Вказані характерні риси забезпечують високу мобільність публічних службовців у рамках пірамідальної структури служби за допомогою механізмів прикомандирування та/або інтеграції. Вивчення досвіду організації публічної служби доводить, що у Франції значна увага приділяється мотивації публічних службовців, яка здійснюється за допомогою матеріальних (плата праці публічних службовців складається з основного утримання, додаткових винагород і значної кількості соціальних пільг) і моральних стимулів (можливість кар'єрного зростання всередині корпусів, за класами та ешелонами, підвищення у званні) [2, с. 12, 16].

Акумулюючи надбання зарубіжного досвіду у сфері публічної служби можна зазначити наступні моменти, урахування яких має поліпшити механізм публічного адміністрування в Україні. По-перше, це демілітаризація та перетворення спеціалізованих державних служб у цивільні відомства. По-друге, це системна антикорупційна політика. По-третє, це диференційований підхід до категорій і рангів публічних службовців. По-четверте, урахування гендерного паритету у формуванні апарату публічних службовців. По-п'яте, належний стан правового забезпечення публічної служби, з урахуванням інструментів м'якого права.

Бібліографічні посилання:

1. Державна служба в країнах ЄС: Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит народного депутата України. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28926.pdf>.
2. Зарубіжний досвід публічного адміністрування : метод. рек. / авт. кол.: Н.М. Мельтюхова, В.В. Корженко, Ю.В. Дідок та ін.; за заг. ред. Н.М. Мельтюхової. Київ: НАДУ. 2010. 28 с.
3. Губська О. Зарубіжний досвід правового регулювання працевлаштування та проходження публічної служби, рекомендації для України. URL: <https://sud.ua/ru/news/blog/121367-zarubizhniy-dosvid-pravovogo-regulyuvannya-pratsevlashtuvannya-ta-prokhozheniya-publichnoyi-sluzhbi-rekomendatsiyi-dlya-ukrayini>.